

Arjängs Kommun

www.arjang.se

DAGVATTENPOLICY

för Arjängs kommun

Gäller från 2014-06-23

Dagvattenpolicy för Årjängs kommun

Inledning

Dagvatten definieras som tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, t.ex. regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten

Då mark bebyggs ändras regnvattnets naturliga avrinningsförhållanden och därmed också vattnets kretslopp. Vattnet kan inte längre infiltrera i marken utan avleds snabbt på ytan via ledningar till diken och andra recipienter. En ökande andel hårdgjorda ytor i kombination med mer intensiv nederbörd medför ökade risker för översvämningar då det befintliga dagvattenledningsnätet blir överbelastat. Dagvattenet medför också föroreningar som samlats på de hårdgjorda ytorna, såsom tungmetaller, korrosionsmaterial och olja, samt kväve och fosfor som bidrar till övergödning.

För att komma tillrätta med de problem som finns runt dagvattenhantering och för att uppfylla gällande lagstiftning bör lösningar väljas som dels förhindrar dagvattnets snabba avrinning från tätortsbebyggelse, vägar, parkeringar m.m. till recipient och som dels minimerar belastningen av föroreningar till recipient.

För att kunna genomföra detta är det viktigt att planera för dagvattenhantering i ett tidigt skede vid exploatering av nya och befintliga områden. Dagvatten kan även utnyttjas till att bli en estetiskt tilltalande resurs genom anläggande av dammar, kanaler och våtmarker inom ett bebyggelseområde.

Det finns även en ekonomisk aspekt i att områden som är olämpliga för bebyggelseändamål utnyttjas för dagvattenhantering. Genom att fördröja/ta om hand dagvatten nära platsen där regnet faller och utnyttja markområden som är olämpliga för bebyggelse (låglänta områden, våtmarker m.m.) kan ledningsdimensioner minskas och därmed även kostnader.

Brunnar och ledningar kan sparas in genom lösningar som svackdiken vid trafikerade ytor.

En väl utförd utformning av dagvattenlösningar kan även bidra till att öka både den biologiska mångfalden och de estetiska värdena i landskapet.

Syfte och mål

Syftet med dagvattenpolicyn är att beskriva vilka grundprinciper som gäller för hantering av dagvatten i Årjängs kommun. Under varje grundprincip finns även ett avsnitt, ”i praktiken”, som är tänkt att ge vägvisning och ett mer konkret underlag till tänkbara åtgärder.

Målet är att skapa en långsiktigt fungerande dagvattenhantering inom kommunen där nya krav uppfylls, flöden regleras och föroreningsmängder begränsas. Målet är också att åstadkomma robusta dagvattenlösningar som fungerar både i dagens klimat och i ett framtida förändrat klimat.

Vid hantering av dagvatten ska hänsyn tas till följande faktorer:

- Dagvattenflödet är ojämnt fördelat över året. Större delen av året står dagvattenledningar/dagvattenmagasin o. dyl. tomma, medan de vid häftiga regn och kraftig snösmältning snabbt fylls till bredden.
- Föroreningshalten från en hårdgjord yta är ojämn. I början av ett regn, ”first flush”, och särskilt efter en torrperiod sköljer dagvattnet rent hårdgjorda ytor och föroreningar följer med vattnet vidare i dagvattensystemet. Mot slutet av ett regn kan dagvattnet istället vara relativt rent.
- Dagvattnets volym och föroreningsinnehåll varierar betydligt mellan olika områden, bl.a. beroende på andelen hårdgjorda ytor och vilken typ av verksamhet som förekommer inom området.

I varje enskilt fall skall syftet med dagvattenlösningen klargöras (flödesutjämning, metallreducering, risk för grumling, skydd av känslig recipient osv.)

Dagvattenpolicyn riktar sig till tjänstemän, politiker, fastighetsägare, verksamhetsutövare, exploatörer m.fl. Dagvattenpolicyn och tillhörande riktlinjer skall följas i plan- och bygglovsprocessen, vid tecknande av markanvisnings- och exploateringsavtal, vid servisanmälan samt i förvaltningarnas och kommunens övriga arbete. Dagvattenpolicyn ska gälla både vid nyexploatering samt om möjligt vid markanvändande som kan leda till att t.ex. detaljplaner tas fram.

Policyn ska gälla i hela kommunen även om vissa delar bara är tillämpliga på områden som finns inom verksamhetsområde för kommunalt VA. Dagvattenpolicyn är inte juridiskt bindande utan skall ses som en vägledning som syftar till att uppnå målet med en långsiktigt fungerande dagvattenhantering.

En fördjupning av dagvattenpolicyn, en dagvattenstrategi, skall tas fram som nästa steg. Dagvattenstrategin skall vara en fördjupning av dagvattenpolicyn och skall ge ett än mer konkret underlag till tjänstemän, politiker, fastighetsägare, verksamhetsutövare, exploatörer m.fl. i frågor rörande dagvatten och dess omhändertagande.

Dagvattenpolicyn är antagen i kommunfullmäktige, och är gällande fr.o.m.2014-06-23.

Dagvattenpolicyn är ett levande dokument som kommer att revideras och kompletteras vid behov. Dagvattenpolicyn skall ses över minst var fjärde år. Revideringar skall antas av kommunstyrelsen.

Grundprinciper för dagvattenhantering

I Årjängs kommun; på kommunal, statlig, samfällad och privat mark, skall dagvatten vid ny- och ombyggnation hanteras enligt följande grundprinciper:

Den naturliga vattenbalansen skall i möjligaste mån bevaras och skall inte påverkas negativt av exploatering och byggande. Tillförsel av föroreningar skall begränsas så långt som möjligt.

I praktiken: Dagvatten skall hanteras och behandlas så att naturen inte skadas. Kommunen, exploitörer och andra involverade skall aktivt arbeta för att minska tillförseln av tungmetaller, näringsämnen och annat till dagvatten.

Dagvattensystem skall så långt som möjligt utformas med hänsyn till platsens förutsättningar, dagvattnets föroreningsgrad och recipientens känslighet.

I praktiken: Ursprungliga avrinningsförhållanden skall i möjligaste mån efterliknas även efter exploatering (m.h.a. flödesbegränsningar). Vid val av dagvattenlösning skall hänsyn tas till dagvattnets föroreningsinnehåll samt recipientens känslighet. Dagvatten skall inte medföra till att recipientens status försämras eller att gällande miljökvalitetsnormer inte uppnås. Infiltration av förorenat dagvatten skall inte ske i närheten av grundvattentäcker eller i områden med förorenad mark (för att inte riskera att förorena grundvattnet). Förorenat dagvatten skall inte blandas med dagvatten med låga föroreningshalter.

Dagvattensystemet skall utformas så att skadliga översvämningar/uppdämningar inte uppkommer vid kraftiga regn.

I praktiken: Dagvatten ska omhändertas lokalt inne på fastighetsmark (LOD). Lågstråk ska i möjligaste mån bevaras obebyggda med tanke på översvämningrisk och möjligheten att använda dessa markområden för översilning/avrinning på ytan vid extrema nederbördstillfällen. De naturliga avrinningsförhållandena ska i möjligaste mån efterliknas vid exploatering genom krav på flödesbegränsningar vid detaljplanläggning.

Primärt ska öppen avledning av dagvatten prioriteras så långt som möjligt.

I praktiken: Genom att fördröja och omhänderta dagvatten nära platsen där regnet faller så kan ledningsdimensioner minskas och därmed även kostnader. Fördröjningsmagasin kan där så är lämpligt kombineras med mångfunktionella ytor, parker, fotbollsplaner mm, som kan användas som ”översvämningssytor” vid extrema regn. Brunnar och ledningar kan sparas in genom lösningar som svackdiken vid trafikerade ytor. Dagvattenmagasin under mark skall undvikas.

Dagvatten skall utgöra en positiv resurs i landskapet/stadsbyggandet.

I praktiken: Dagvatten skall i första hand avledas öppet/ytligt och skall i möjligaste mån göras synligt och estetiskt tilltalande. Om möjligt ska dagvatten användas för bevattning och andra nyttoändamål.

Grönska och genomsläppliga beläggningar kan också användas för att utjämna dagvattenflöden, vilket även bidrar till att öka den biologiska mångfalden. Öppna dagvattensystem kan även ge möjligheter till rekreation, upplevelser samt lekmöjligheter där så är möjligt.

”Beslutstrappan”

För att uppfylla grundprinciperna skall dagvattenfrågan hanteras enligt följande övergripande beslutstrappa 1-5. Det ska alltid göras en avvägning i det enskilda fallet om vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

1. Undvik att dagvatten uppkommer

I praktiken: Undvik i möjligaste mån hårdgjorda täta ytor, där så är möjligt och lämpligt välj genomsläpplig asfalt, hålbetong, gröna tak, gröna stråk, gräsytor, diken mm.

2. Förhindra att dagvatten förorenas

I praktiken: Tänk till gällande materialval och undvik i möjligaste mån byggnadsmaterial såsom obehandlad koppar och zink (stolpar, tak mm), använd inte färger som innehåller tungmetaller.

3. Ta hand om dagvatten så nära källan som möjligt, LOD

I praktiken: Dagvatten skall så långt som möjligt omhändertas på fastighet/tomtmark/inom detaljplan genom i första hand infiltration och i andra hand fördröjning av vattenflödet innan avledning sker (gäller ej inom förorenade områden). Utanför detaljplanelagt område skall dagvatten kunna tas om hand inom egen fastighet utan att olägenheter för omgivningen uppstår.

4. Fördröj och utjämna flödet

I praktiken: Välj i möjligaste mån lösningar som fördröjer och utjämnar flödet, t.ex. svackdiken, filtervallar, dammar, dagvattenkanaler, översilningsytor, bäckar, våtmarker.

5. Rena dagvattnet

I praktiken: Dagvatten med måttliga-höga föroreningshalter skall genomgå någon form av rening innan det ansluts till kommunal dagvattenledning eller släpps till recipient. Hänsyn skall tas till recipientens skyddsvärde och gällande statusklassning. Dagvatten från stora p-platser skall fördröjas och vid behov renas t.ex. genom att ledas ut över gräsklädda ytor såsom översilningsytor.

Dagvatten från mycket förorenade ytor, t.ex. från mycket stora p-platser, industriområden, hårt trafikerade vägar, skall även renas genom t.ex. olje- och slamavskiljare innan avledning.

Övrigt

Ledningar ska dimensioneras enligt Svenskt Vattens anvisningar¹ och med hänsyn till klimatförändringens effekter. Vid val av dagvattenlösning skall även konsekvenserna av ett 100-års regn beaktas.

¹ P90, P 104, P105.